

bosniske serbere. Det fik FN til at lempe sanktionerne; efter vores opfattelse bør de nu lempes yderligere. Milosevic har holdt fast på den nye linje, men i parlamentet har han faktisk en stor opposition, som nu er mere nationalistisk, end han er, og hvis han ikke kan vise befolkningen, at det kan betale sig at være moderat, risikerer vi, at denne opposition kommer til magten.

I selve Bosnien har FN erkendt at der er tale om en kompliceret borgerkrig. Ifølge samtlige FN-resolutioner er FN-styrkens opgave at beskytte nødhjælpen og civilbefolkningen, om muligt at hindre massakrer og arrangere lokale våbenhviler, altså at gennemføre fredsbevarende operationer.

Selve det at skabe fred er så overladt til FN-diplomatiet og de politiske mæglere, for tiden den såkaldte kontaktgruppe. Denne fremgangsmåde støtter SF fuldt ud.

Vi advarer indtrængende imod, at FN's militære styrker får et såkaldt fredsbringende mandat; det vil føre til endnu større blodsudgydelser og umuliggøre FN's humanitære indsats. Vi vil slet ikke acceptere talen om FN's fiasko. Den omstændighed, at man har reddet hundre tusinder af menneskeliv, og det har FN ved sin tilstedeværelse, kan da aldrig være en fiasko.

FN er dog gået til den yderste rand med de såkaldte sikre zoner, de 6 områder, hvor FN faktisk ville fremtvinge fred for at beskytte de civile. Krænkelser af de sikre zoner ville blive besvaret med militær magt, og det fik generalsekretæren til, da resolutionen var vedtaget i Sikkerhedsrådet, at anmode om en forøgelse af styrkerne med 34.000 mand; det fandt han var nødvendigt. Han fik 7.000 plus et løfte om flystøtte fra NATO mod eventuelle angribere.

Denne aftale var medvirkende til, at den serbiske terrorbombning af Sarajevo stort set har været indstillet siden april 1994, og derfor kan vi ikke afvise selve princippet om flystøtte. Men der opstod så det problem, at NATO viste sig tilbøjelig til at overtage hele ledelsen af operationen, som NATO ville give et langt mere ensidigt sigte. Heldigvis endte den bitre strid, der opstod, med, at de Forenede Nationer bevarede det sidste ord og i øvrigt bemærkelsesværdigt nok er blevet meget forsigtig med at bede om flystøtte siden da.

Situationen omkring de sikre zoner har jo også fået Boutros-Ghali til at stille forslag om at afmilitarisere dem, som hr. Per Stig Møller var inde på det, så de kun er under FN's beskyttelse og det kun er FN-soldater, der findes dér.

Som følge af den våbenhvile, der er i gang, er situationen måske en smule bedre end længe, men våbenhvilen er skrøbelig, og fredsforhandlingerne går trægt. Det er vigtigt at stå fast på det princip, at selve fredsskabelsen må være en frugt af forhandlinger og ikke af militære aktioner.

Vi er enige i, at regeringen i Pale – altså de bosniske serbere – må presses politisk til at vise imødekommethed over for fredsplanen. Men en vis fleksibilitet er jo trods alt ikke af vejen. Den 26. september 1993, da Owen og Stoltenberg havde udarbejdet deres fredsvalg og det var blevet godkendt af serberne og af kroaterne, var det faktisk Sarajevo, som sagde nej. Den fredsplan forudså, at serberne skulle have 52 pct. og de andre 48 pct. Nu er det byttet om med 51 pct. til de andre og 49 pct. til serberne. Man skulle mene, at det var muligt, når der er så lidt forskel, at komme frem til en løsning og finde en fællesnævner.

Men disse planer, kan man så sige, er jo alle baseret på en deling af Bosnien. Nu er der dog stadig tale om at opretholde et statsforbund, men jeg vil erkende, at i praksis ligner det en deling. Det er der nogen der er vældig meget imod, men jeg vil godt have at vide, hvad man skal gøre, når to nationer ikke vil leve sammen. Skal man så tvinge den ene med krig og undertrykkelse? Det kan ikke være meningen.

Til slut et par ord om den tikkende bombe, som ligger under Kroatien og Krajina. Det er rigtigt, at det hidtidige forløb ikke er tilfredsstillende. Det har »kun« medført, at der er fred; retfærdig er denne fred ikke.

En sammenligning med Cypern er nærliggende – helt ned i detaljerne – med store etniske udrensninger efter den tyrkiske invasion, men også med blodsudgydelsernes ophør, efter at FN-styrkernes havde lagt sig imellem.

Det er givet, at hvis FN-styrkerne bliver trukket ud af Krajina, går de kroatiske styrker til angreb, og Krajinas styrker vil gøre modstand. Men vil en næsten hvilken som helst regering i Beograd forholde sig neutralt hertil? Jeg tvivler på det, og i så fald får vi atter krig mellem Serbien og Kroatien og vel også en genoplivelse af alliancen mellem Beograd og Pale i den situation, og så får vi for alvor det helt store flammehav på Balkan.

Jeg vil godt opsummere SF's standpunkter: Man må opretholde FN's tilstedeværelse, civilt og militært, men udelukkende for at beskytte nødhjælp og civilbefolkningen. SF bakker fuldt